

v evropské politice (25. 12. - 31. 12. 2017)

Událost týdne:

27. prosince došlo u ukrajinského města Horlivka k výměně zajatců mezi ukrajinskou armádou a proruskými separatisty, kteří ovládají část Donbasu. Bylo předáno 237 proruských rebelů a 74 ukrajinských vojáků. Mezi propuštěné se dostal také ukrajinský duchovní Igor Kozlovskij. Podle Ukrajiny nedorazilo k výměně několik desítek osob, které již byly propuštěny na svobodu či se odmítly vrátit na povstalecká území. V druhé etapě výměny by mělo dojít k výměně všech zbylých zajatců, jak stanovují minské mírové dohody. Ukrajinský prezident Petro Porošenko následně uvedl, že 15 na Ukrajině vězněných Rusů by mohlo být vyměněno za více než stovku vězněných Ukrajinců v Rusku. Tyto osoby sice nepodléhají výměně dle mírových dohod, avšak Rusko projevilo velký zájem o návrat svých občanů do vlasti.

25. prosince odmítla ruská ústřední volební komise zaregistrovat prezidentského kandidáta Alexeje Navalného. Jako důvod uvedla jeho pravomocné odsouzení za trestný čin, údajné okradení lesnického podniku Kirovles, za nějž ztratil pasivní volební právo. Opoziční předák následně vyzval k bojkotu voleb se slovy, že účast v nich je hlasováním pro lži a korupci. Později téhož týdne ruský nejvyšší soud zamítl Navalného odvolání proti uvedenému zákazu od komise.

28. prosince podepsal italský prezident Sergio Mattarella dekret o rozpuštění parlamentu. Dle agentury ČTK rozhodla italská vláda premiéra Paola Gentiloniho, že předčasné parlamentní volby se uskuteční 4. března, a to podle nového volebního zákona, který mimo jiné kombinuje poměrný a většinový volební systém. Dle průzkumů má největší podporu protisystémové Hnutí pěti hvězd a až poté vládnoucí Demokratická strana. Většinu by získala konzervativní aliance, v níž je zastoupena i strana Forza Italia bývalého italského premiéra Silvia Berlusconiho.

28. prosince označil ruský prezident Vladimir Putin výbuch v petrohradském supermarketu z téhož týdne, při kterém bylo zraněno 13 osob, za teroristický čin. Podle vyšetřovatelů došlo k výbuchu podomácku vyrobené výbušniny s destruktivními prvky. O pár dní později tajná služba hledaného atentátníka ruského původu zadržela. K zodpovědnosti se přihlásil tzv. Islámský stát.

29. prosince svolal v rámci ročního bilančního projevu španělský premiér Mariano Rajoy ustavující schůzi nového katalánského parlamentu na 17. ledna. Zároveň označil za absurdní, aby se premiérem stal tamní expremiér Carles Puigdemont, který je v Bruselu a ve Španělsku mu hrozí stíhání. Katalánsko se stále nachází pod přímou správou Madridu. Puigdemont následně vyzval Rajoye, aby uznal výsledky nedávných voleb do katalánského parlamentu a navrhl jednání ohledně návratu „legitimní“ katalánské vlády k moci. Ve volbách získaly celkově většinu separatistické strany, ačkoli nejvíce hlasů obdržela promadridská strana Ciudadanos.

29. prosince informovala agentura ČTK, že od ledna 2018 bude EU předsedat Bulharsko, které převezme post po Estonsku. Bulharsko si zvolilo pro své předsednictví klíčové pojmy: bezpečnost, stabilita a solidarita. V první polovině roku budou pokračovat jednání o brexitu, migrační politice, reformě azylového systému EU či o prohlubování hospodářské a měnové unie.

29. prosince informoval server iROZHLAS.cz, že se Chorvatsko odmítá řídit výsledkem mezinárodní arbitráže rozhodnuté před půl rokem v Haagu o změně hranic se Slovinskem v Jaderském moři. Země se již od rozpadu Jugoslávie přou o část Piranského zálivu, která dle soudu v Haagu patří Slovinsku a představuje důležitý koridor zajišťující přístup do mezinárodních vod.

30. prosince informoval server iROZHLAS.cz s odkazem na německý deník Süddeutsche Zeitung, že turecká vláda vydala mimořádný dekret, podle kterého nebudou turecké soudy stíhat nikoho, kdo zasáhl proti loňskému pokusu o státní převrat, při kterém zemřelo 300 lidí.

Telegraficky:

- Dne 27. prosince odhlasovalo prozatímní vedení katalánského parlamentu podání odvolání k ústavnímu soudu proti aktivaci článku 155 španělské ústavy, na jehož základě převzala španělská vláda přímou správu nad Katalánkem na konci října 2017.

